

คู่มือคุณธรรม จริยธรรม และวินัยข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

คู่มือเพื่อการประชาสัมพันธ์

จัดทำโดย

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลชำสูง อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการและผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง โดยการปกครองและบริหารที่ดี (Good Governance)

การปกครองและบริหารที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ผู้บริหารงานต้องมี “ประมุขศิลป์” คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี (Good Leadership) อันเป็นคุณสมบัติที่ดีที่สำคัญของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ลงมาถึงหัวหน้างานทุกระดับให้สามารถปกครอง และบริหารองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ให้ดำเนินไปถึงความสำเร็จอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงและให้ถึงความเจริญ รุ่งเรือง อย่างมั่นคง

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) กล่าวคือ สามารถศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Systematic Study) จากพฤติกรรมและวิธีการปกครองการบริหารองค์กรให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพสูงมาแล้วประมวลขึ้นเป็นหลักหรือทฤษฎี (Theory) ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) สำหรับใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหารให้เกิดประโยชน์แก่การปกครองการบริหารที่ดี (Good Governance) กล่าวคือให้บรรลุผลสูงได้ เพราะเหตุนี้ “ประมุขศิลป์” คือคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี จึงเชื่อว่าเป็นศาสตร์ (Science) สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพ

หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการท้องถิ่นที่ดี

หลักคุณธรรมและจริยธรรม เป็นค่านิยมพื้นฐานสำหรับการยึดถือและประพฤติปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันของสังคม การปฏิบัติราชการก็เช่นเดียวกันที่จะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อการเป็นข้าราชการที่ดี

ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการท้องถิ่น

สำหรับความหมายของคำว่า คุณธรรมและจริยธรรม มีนักวิชาการให้คำนิยามความหมายทั้ง ๒ ประโยคนี้นี้ไว้หลากหลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม หมายถึง สภาวะที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ความดีงามทั้งหลาย อันเกิดจากการเป็นผู้มีธรรม มีศีลธรรมประจำใจ มีสภาวะจิตใจที่เหนียวแน่นไว้มิให้ทำชั่ว (ปราชญา กล้าผจญ. ๒๕๔๔, หน้า ๓๑๒)

คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ (รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี. ๒๕๔๖, หน้า ๔)

คุณธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ดีงาม ที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำเป็นประโยชน์ และความดีที่แท้จริงต่อสังคม (สาโรช บัวศรี. ๒๕๔๕, หน้า ๒)

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง ลักษณะของความรู้สึกรู้สีกนึกคิดทางจิตใจ เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนานเป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติอยู่ในกรอบ

ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อพึงปฏิบัติที่ตั้งอยู่ในคุณงามความดี (พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตสถาน. ๒๕๓๐, หน้า ๕๑)

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบของการปฏิบัติตน การดำเนินตนที่มีความเหมาะสมแก่ภาวะฐานะ กาลเทศะ และเหตุการณ์ในปัจจุบัน (พระธรรมญาณมุนี. ๒๕๓๑, หน้า ๑๐๓)

จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติตนให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควรละเว้น อะไรควรประพฤติปฏิบัติได้ (ชัยพร วงศ์วรรณ. ๒๕๓๘, หน้า ๒๗)

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางของการประพฤติหรือข้อปฏิบัติตนเป็นคนดี ตามลักษณะทางขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เห็นว่าถูกต้องและต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและส่วนรวม

ความสำคัญของหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการที่ดี

จากความหมายของคำว่า คุณธรรมและจริยธรรม จะเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการท้องถิ่น โดยการนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ นอกจากส่งเสริมให้ข้าราชการเป็นบุคคลที่มีคุณค่า ปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควรละเว้น หลักคุณธรรมจริยธรรมยังมีความสำคัญต่อองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

๑. หลักคุณธรรมจริยธรรม ถือเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการ มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ชัดเจนและเป็นสากล

๒. ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับองค์กรและตัวบุคคล นอกจากนั้นหลักคุณธรรมและจริยธรรม ยังเป็นเครื่องมือตรวจสอบการทำงานด้านต่างๆ ขององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นๆ อีกด้วย

๓. หลักคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับหน่วยงานหรือองค์กร ทำให้ผู้มารับบริการหรือประชาชน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

๔. หลักคุณธรรมและจริยธรรมทำให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างองค์กรและข้าราชการในทุกระดับโดยให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจในขอบเขต สร้างระบบความรับผิดชอบของข้าราชการต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ

๕. หลักคุณธรรมจริยธรรมภายในองค์กร ช่วยป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๖. คุณธรรมจริยธรรมภายในองค์กรถือเป็นค่านิยมร่วม สำหรับองค์กรและข้าราชการทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบ และกฎข้อบังคับอื่นๆ

มาตรฐานจริยธรรมสำหรับการเป็นข้าราชการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี

๑. การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๓. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
๔. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๕. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๖. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๗. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๘. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๙. การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๑๐. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ข้าราชการท้องถิ่นต้องมีจิตสำนึก และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม

๑. ข้าราชการท้องถิ่นที่ดี ต้องอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง
๒. ละเว้นการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของข้าราชการอื่น
๓. ใช้ดุลพินิจตัดสินโดยปราศจากอคติส่วนตัว แต่พิจารณาไปตามข้อมูล หลักฐาน และความเหมาะสมของแต่ละกรณี
๔. เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขและแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ
๕. ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย หรือประชาชน โดยให้ข้อมูลที่แท้จริงและครบถ้วน เมื่อได้รับการร้องขอในการตรวจสอบ
๖. ไม่สั่งราชการด้วยวาจา กรณีสั่งราชการด้วยวาจา ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่ง เพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้าราชการท้องถิ่นที่ดีต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่

๑. ข้าราชการที่ดี ต้องไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติ พี่ น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

๒. ข้าราชการที่ดี ต้องไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย
๓. ข้าราชการที่ดีต้องไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ในกรณีที่มีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว จึงปฏิบัติตามนั้น
๔. ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

**ข้าราชการท้องถิ่นที่ดี ต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบ
โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่**

๑. ข้าราชการที่ดี ต้องไม่เรียกร้องหรือยอมจะรับของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
๒. ข้าราชการที่ดี ต้องไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ
๓. ไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้

ข้าราชการต้องเคารพ และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

๑. ข้าราชการที่ดี ต้องไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบ ต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ขอยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว
๒. ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้
๓. ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ขอยุติทางกฎหมายต่อไป
๔. ไม่เลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

๕. ข้าราชการที่ดีต้องไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใด แทนบุคคลอื่นอันเป็นการเล็งกฎหมาย
๖. เมื่อทราบว่ามีการละเมิดกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

ข้าราชการท้องถิ่นที่ดี ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม

๑. ข้าราชการที่ดี ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ให้โปร่ง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย
๒. ข้าราชการที่ดี ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคล
๓. ข้าราชการที่ดีต้องให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ
๔. ข้าราชการที่ดี ต้องละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์กระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง
๕. ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด
๖. ข้าราชการที่ดีต้องไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยมิได้ระบุแหล่งที่มา

ข้าราชการที่ดี ต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด

๑. ข้าราชการที่ดีต้องไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันมิใช่การปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น
๒. ข้าราชการที่ดีต้องชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วน ในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

ข้าราชการที่ดี ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

๑. ข้าราชการที่ดีต้องปฏิบัติงาน โดยมุ่งให้เกิดผลดีที่สุุดจนเต็มกำลังความสามารถ
๒. ข้าราชการที่ดีต้องใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัด คุ่มค่า
๓. ข้าราชการที่ดีต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

**ข้าราชการที่ดี ต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**

๑. ข้าราชการที่ดีต้องไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีและพระราชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

**ข้าราชการที่ดี ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน
รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม**

๑. ข้าราชการที่ดีต้องไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี กรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณีข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา
๒. หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม และควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด
๓. หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ ต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบอบคุณธรรม
๔. ข้าราชการที่ดีต้องไม่กระทำการใดอันจะนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

วินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๑ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้อ ๒ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนการปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อ ๓ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

ซื่อสัตย์

- ปฏิบัติตรงไปตรงมา
- ไม่คดโกง
- ไม่หลอกลวง

สุจริต

- ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดีที่ชอบ
- ตามทำนองคลองธรรม

เที่ยงธรรม

- ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

หน้าที่ราชการ พิจารณาจาก

- กฎหมายหรือระเบียบ
- มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
- คำสั่งหรือการมอบหมายของ
ผู้บังคับบัญชา
- พฤตินัย

ข้อ ๓ วรรคสอง ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

องค์ประกอบ ข้อ ๓ วรรคสอง

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่นั้น
๓. โดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

ข้อ ๓ วรรคสาม การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบข้อ ๓ วรรคสาม

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้
๔. เจตนา

ข้อ ๔ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ

ข้อ ๕ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริต เอาใจใส่ ระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัย

ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง มี ๒ ลักษณะ

๑. ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริต เอาใจใส่ ระมัดระวัง รักษาประโยชน์
๒. ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๕ วรรคสอง

องค์ประกอบ

๑. เป็นการประมาท เลินเล่อ ในหน้าที่ราชการ
๒. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ประมาท

-เลินเล่อ เผลอ ลืมสติ

เลินเล่อ

-ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ

ประมาทเลินเล่อ

-ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ

เผลอ หรือหลงลืม

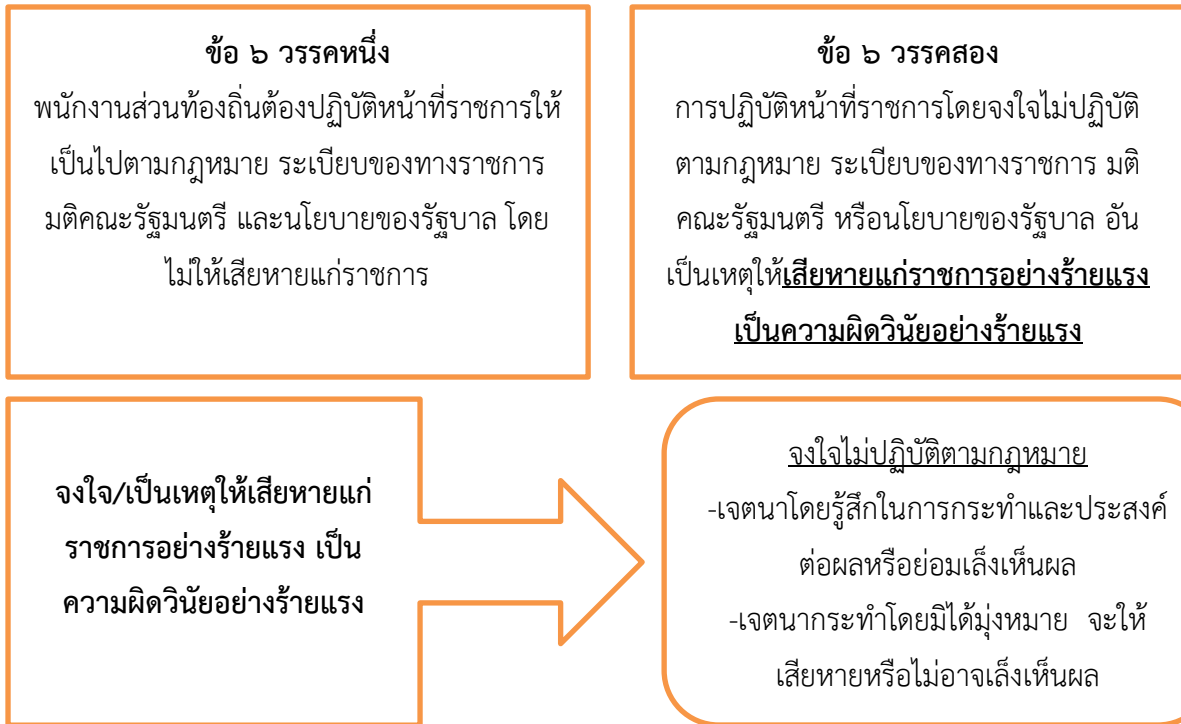
-มิใช่โดยเจตนา แต่ปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

ฯลฯ

กฎหมายอาญากระทำโดยประมาท

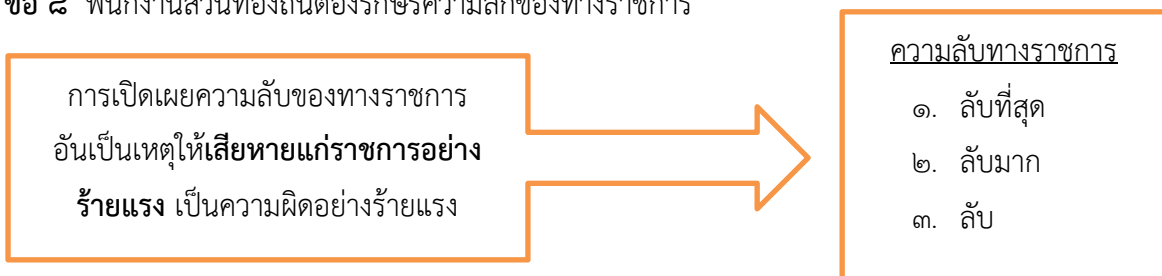
กระทำความผิดโดยมิได้เจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

ข้อ ๖ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของทางราชการ โดยไม่เสียหายแก่ราชการ

ข้อ ๗ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษ ที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติและต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

ข้อ ๘ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องรักษาความลับของทางราชการ

ข้อ ๙ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง
องค์ประกอบ
 ๑. มีคำสั่งผู้บังคับบัญชา
 ๒. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
 -กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 -กฎหมายการจัดตั้งส่วนราชการโดยเฉพาะ
 -พรบ.บริหารงานบุคคล ปี ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕
 ๓. สั่งในหน้าที่ราชการ
 -ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการและสั่งให้ปฏิบัติราชการ
 ๔. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ
 ๕. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 -ขอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งได้

ข้อ ๙ วรรคสอง
 การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 ของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดย
 ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
 เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๐ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน
 เว้นแต่ ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

ข้อ ๑๑ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความ ซึ่งควร
 ต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัย
 อย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ ข้อ ๑๐
 ๑. เป็นการปฏิบัติราชการ
 ๒. เป็นการข้ามผู้บังคับบัญชา
 ๓. เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
ข้อยกเว้น
 ๑. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ
 ๒. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

องค์ประกอบ ข้อ ๑๑
 ๑. มีการรายงาน
 ๒. เป็นเท็จหรือปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง
 ๓. เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

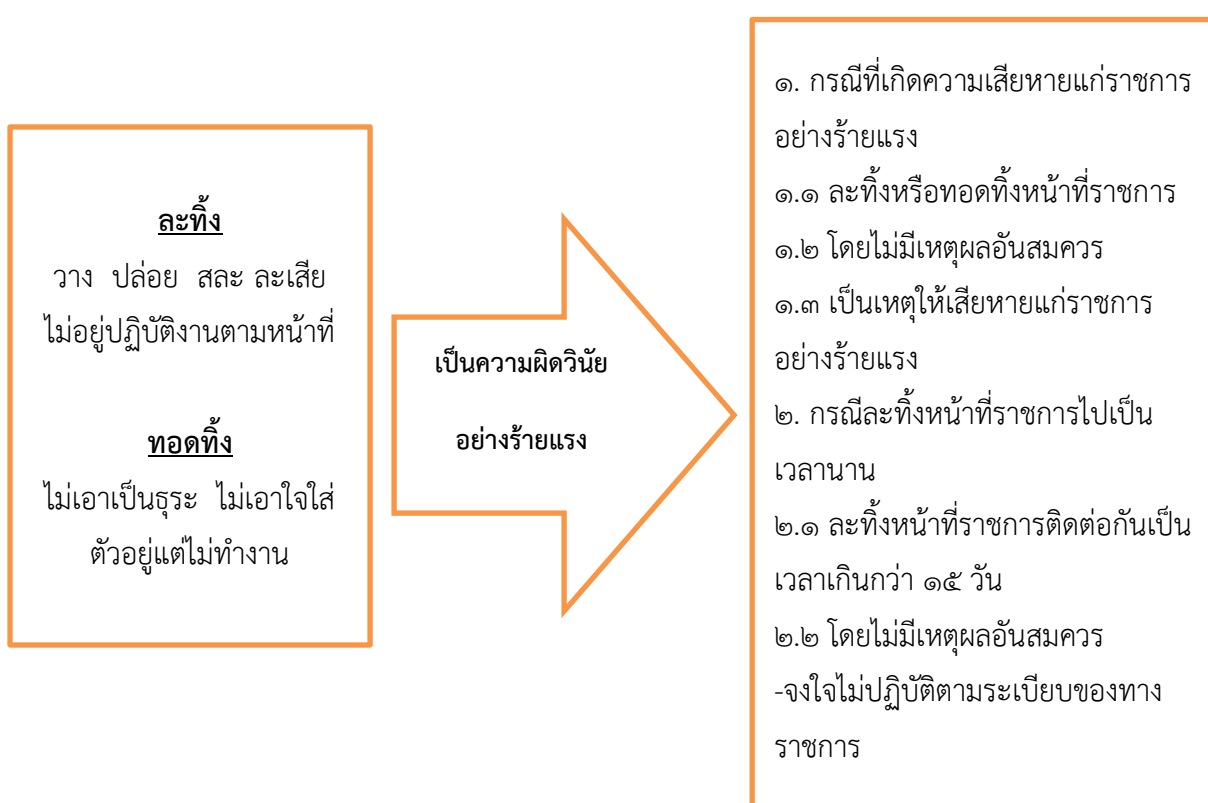

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่
 ราชการอย่างร้ายแรงเป็น
 ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๒ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องถือและปฏิบัติตาม

- ๑) ระเบียบของทางราชการ
- ๒) แบบธรรมเนียมของทางราชการ

ข้อ ๑๓ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๔ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องสุภาพ เรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการก่อกวนก่อกองกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

ข้อ ๑๕ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้าและด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๕ วรรคสอง

องค์ประกอบ

๑. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ
๒. ผู้ถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหง ต้องอยู่ในฐานะประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
๓. เป็นการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง อย่างร้ายแรง
๔. เจตนาหรือจงใจ

ดูหมิ่น คือ ดูถูกว่าไม่จริงจัง ไม่เก่งจริง

เหยียด คือ ถือเอาว่า ลงเอาว่า

หยาม คือ ดูหมิ่น ดูถูก

เหยียดหยาม คือ การกล่าวถ้อยคำ หรือแสดงกิริยาอาการดูถูกหรือรังเกียจ

กดขี่ คือ ข่มเหงให้อยู่ในอำนาจ ใช้อำนาจ

บังคับเอา แสดงอำนาจเอา

ข่มเหง คือ ใช้กำลังรังแก

บริการประทับใจ

๑. ยิ้มแย้มแจ่มใส
๒. เต็มใจช่วยเหลือ
๓. ไม่เบื่อคำถาม
๔. ฟังความครบถ้วน
๕. รีบด่วนบริการ
๖. อ่อนหวานน่ารัก
๗. ไม่สັกแต่ทำ
๘. น้ำคำไพเราะ
๙. เหมาะสมสถานที่
๑๐. ไม่มีนอกใน

บริการยอดเยี่ยม

๑. ปากหมา
๒. หน้ายิ้ม
๓. ตักตวง
๔. ถ่วงเรื่อง
๕. เชื่องช้า
๖. ล้าสมัย
๗. ไม่แน่ชัด
๘. ปิดสวะ
๙. ละเลย
๑๐. เฉยชา

ข้อ ๑๖ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

ข้อ ๑๗ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท

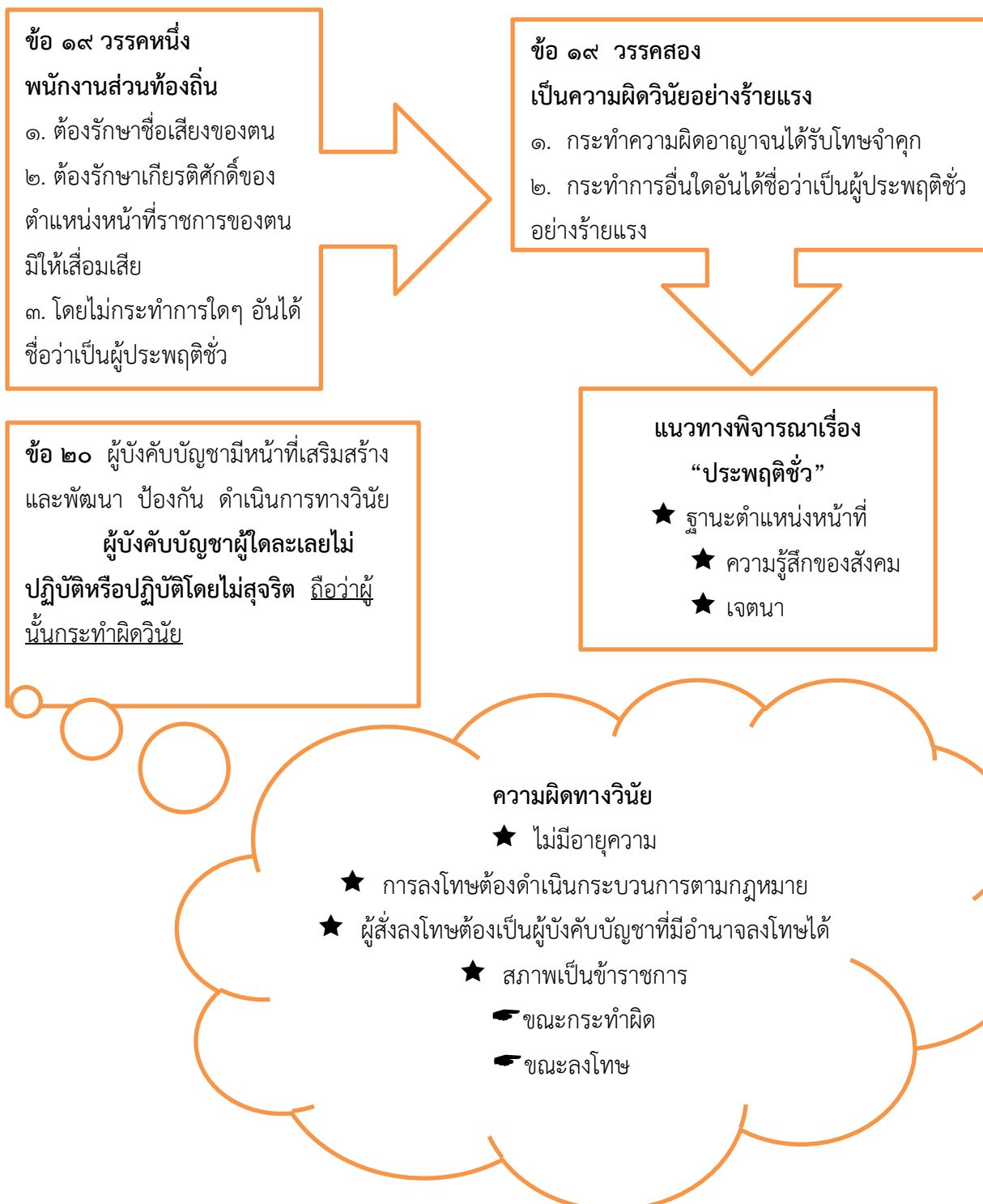
ข้อ ๑๘ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการโดยอนุโลม

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง

๑. วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
๒. ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการ

ข้อ ๑๙ พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็น **ผู้ประพฤติชั่ว**

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็น **ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง** เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๒๑ พนักงานเทศบาลผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่กำหนดในหมวดหมู่นี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จักต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่กำหนดในหมวด ๒

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

๑. ภาคทัณฑ์
๒. ตัดเงินเดือน
๓. ลดขั้นเงินเดือน
๔. ปลดออก
๕. ไล่ออก

หลักการพิจารณาความผิด

๑. หลักนิติธรรม คือการพิจารณาตามตัวบทกฎหมาย โดยมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และการกระทำเข้าองค์ประกอบความผิดทุกประการ
๒. หลักมนุษยธรรม หมายถึง การพิจารณาทบทวนให้รอบคอบ โดยคำนึงถึงความเป็นจริง ความถูกต้อง เหมาะสมที่ควรจะเป็น

หลักการกำหนดโทษ

๑. หลักนิติธรรม คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด
 - ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กำหนดโทษสถานหนัก
 - ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง กำหนดโทษสถานเบา
 - ความผิดวินัยเล็กน้อย จะงดโทษให้ก็ได้ (ว่างกล่าวตัดเงินเดือน ทัณฑ์บน)
๒. หลักมนุษยธรรม คือ การพิจารณาทบทวนให้รอบคอบ โดยคำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสม ตามเหตุผล ที่ควรจะเป็น ภายในขอบเขตระดับโทษ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีเหตุผลประกอบการพิจารณา
 - ลักษณะของการกระทำผิด
 - ผลแห่งการกระทำ
 - คุณความดี
 - การรู้หรือไม่รู้ว่ากระทำความผิด
 - การให้โอกาสแก้ไขความประพฤติ
 - เหตุเบี่ยงหลังการกระทำผิด
 - สภาพผู้กระทำผิด
๓. หลักความเป็นธรรม คือ การวางโทษต้องให้ได้ระดับเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ความผิดอย่างเดียวกัน ควรกำหนดโทษเท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน
๔. นโยบายของทางราชการ
 - นโยบายของรัฐ
 - มติคณะรัฐมนตรี
 - มติ ก.กลาง
 - นโยบายของผู้บริหาร

การกำหนดโทษ

การพิจารณา
วินิจฉัยว่าผู้กระทำ
ผิดในแต่ละกรณี
สมควรถูกลงโทษ
สถานใด